

Koalicija za zaštitu reka Bosne i Hercegovine, povodom 14. marta - Svetskog dana akcije za reke, pozivajući se na Deklaraciju o zaštiti reka zapadnog Balkana, od nadležnih organa na svim nivoima vlasti zahteva da se odmah ukinu javni podsticaji za proizvodnju energije iz malih hidroelektrana (MHE).

Iz te koalicije podsećaju da je Deklaracija o zaštiti reka zapadnog Balkana donesena na konferenciji o problematici MHE održanoj u novembru 2019. godine u Sarajevu.

Konferenciju su organizovali Arnika, Centar za životnu sredinu i WWF Adria uz finansijsku podršku Evropske unije, Transition programa Češke Republike, Global Greengrants fonda i Heinrich-Böll fondacije.

„Štetu po životnu sredinu koju nanose MHE plaćaju potrošači električne energije preko naknade za obnovljive izvore energije na svojim računima za električnu energiju. Voda je ta koja se u našoj zemlji nemilice eksploatiše kroz izgradnju MHE, dok su veliki potencijali sunca i vetra potpuno neiskorišćeni. Skupština Republike Srpske je u martu prethodne godine čak ukinula podsticaje za vetroelektrane, čime je jasno favorizovala projekte MHE“, istakao je Miloš Orlić, koordinator Koalicije za zaštitu reka BiH.

Prosečna mesečna potrošnja domaćinstava električne energije u Republici Srpskoj je oko 350 kilovat sati. To znači da mesečna naknada za OIE u proseku iznosi tri konvertibilne marke sa PDV-om, što na godišnjem nivou iznosi 36 KM (18,5 evra) koje svako domaćinstvo izdvaja za OIE - navode iz Koalicije za zaštitu reka BiH.

„Transparentnost sistema podsticaja za OIE je vrlo sporna, jer ako građani izdvajaju novac, onda se moraju i pitati da li i u koje izvore energije žele investirati svoj novac. To nije slučaj u Bosni i Hercegovini, iako stručnjaci smatraju da su investicije u OIE itekako isplative i bez javnih podsticaja, što je istaknuto na prvom energetsom samitu (SET) održanom nedavno u Trebinju“, naveo je Orlić.

„Sve se zemlje suočavaju sa sličnim problemima - neadekvatna primena zakonodavstva u oblasti životne sredine, upravljanja vodama i ekološki prihvatljivog protoka te nesrazmerna i netransparentna finansijska podrška u poređenju sa vetro i solarnom energijom. Zbog toga je moratorijum na izgradnju svih novih MHE neophodan“, smatra Zuzana Vachunova iz Arnike.

Tradicionalne aktivnosti koje članice Koalicije organizuju povodom Svetskog dana akcije za reke ove godine se odgađaju kako bi se ograničila eventualna izloženost aktivista i građana COVID-19 virusu.

Iz Koalicije poručuju da od odbrane reka neće odustati, kao ni od zahteva koji su jasno definisani u Deklaraciji.

Izvor: energetika.ba